

סנהדרין עח

עניין: ארס נחש בין שיניו הוא עומד

ביאור הגר"א תיקוני זהר דף לח ע"ד

ויקראנו : שן • דארס נחש בין שיניו דמון
 ומנן כן זולל של ס"ל וכן ח"ט דחפה כמ"ט
 בס' בלק ובר"מ ט' פנחס וכן אוחיות
 למצפיות דנחש וספן וכן בין שן וסן :

מרגליות הים

פענח לרמב"ם הל' תפלה פ"ו ה"ט, ובבאור הגר"א לתקוני זהר תי"ט
 (ל"ט ב) מביא דרך רמז שבתבת "נחש" החי"ת היא האמצעית
 ולפניו ולאחריו אותיות ש"ן, וכמו כן בתיבת "שטן" הטי"ת היא
 האמצעית ולפניו ולאחריו ג"כ אותיות ש"ן, וכשיצטרפו האותיות
 האמצעיות הן "חט" וז"ש ארס הנחש הקדמוני היינו החטא בין ש"ניו
 הוא עומד. וע' בס' מדרש לפירושים (זולקוב תק"ס) דרוש עשירי
 (י"ח רע"ג), ושם דרוש י"ב (כ"ב רע"ב).

שו"ת יהודה יעלה ח"א סי' קנה

הוא הסיבה כנ"ל, ואיתא במאמר חז"ל (בחולין) [בב"ק כג, ב]
 ארס נחש בין שיניו הוא עומד, אף שכן הוא כפשוטו כמו
 ארס ארי בזנבו כו' וכיוצא בזה, עם כל זה רמז יש בו בצחות
 לשונם לעניות דעתי. ושמעתי אחר כך בשם מו"ה רבי שמשון
 אוסטרפאלי זצ"ל, על פי מה שכתוב בבבא בתרא בפרק קמא
 [טז, א] הוא היצר הרע הוא השטן הוא מלאך המות, יורד
 ומסית עולה ומסטין יורד ונוטל נשמה. וידוע כי הנחש הוא
 השטן, והנה אמצע אות של נח"ש הוא חי"ת, ותחילתו וסופו
 הוא אותיות ש"ן, ואמצעות של שט"ן הוא ט', ותחילתו וסופו
 הוא גם כן אותיות ש"ן, נמצא אותיות ח"ט' בין שתי פעמים ש"ן
 של נח"ש ושט"ן, וכיון שאמרו ז"ל אין הנחש ממית אלא החטא
 ממית שאין מיתה בלא חטא, היינו ארס נחש שהוא ממית הוא
 החטא בין שיניו הוא עומד, ר"ל בין שתי פעמים ש"ן הנ"ל של
 נח"ש ושט"ן, אם כן אות ח' רומז על המיתה כמו שכתוב בפסוק
 חט"א משפט מות [דברים כא, כב] כי אין מיתה בלא חטא,
 והוא ארס נחש שממית כנ"ל. ובסוף מסכת כלים אמר רבי יוסי